

भारताच्या तंत्रज्ञान विषयक प्रगतीचा प्रेरणादायी अनुभव

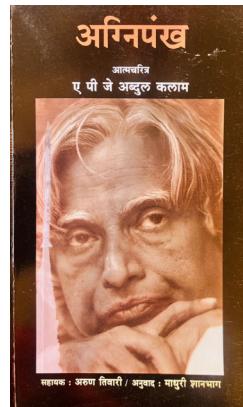
अग्रिमें खे है डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम यांचे आत्मचरित्र असून स्वातंत्र्यानंतरच्या काळात भारताने तंत्रज्ञान विषयक क्षेत्रात केलेली भरीव कामगिरी यात वर्णन केली आहे. हे केवळ एक आत्मचरित्र नसून यात कलाम यांचे देशप्रेम, विज्ञानिष्ठा, काम प्रती असणारी समर्पण भावना, कुटुंबाविषयीचे असणारे प्रेम आणि सहकार्याविषयी असणारा अतूट विद्यास यात वर्णन केला आहे. या आत्मचरित्रात त्यांनी आपले वैयक्तिक आगुष्य व व्यावसायिक संदर्भ यांचा मेळ घालत असी, आकाश, पृथक्की, नाग आणि त्रिशूल या क्षेपणास्त्रांच्या निर्मितीत आलेल्या अडचणी व त्यांची केलेली यशस्वी चाचणी याचा प्रेरणादारी प्रवास वाचकांपुढे अगदी जशाच्या तसा प्रामाणिकपणे मांडला आहे.

तमिळनाडूमधील रामेश्वर या छोट्या धर्मक्षेत्री एका अशिक्षित व मध्यमवर्गीय कुटुंबात १९३१ मध्ये डॉ. कलाम यांचा जन्म झाला. त्यांचे वडील जैनुलबदीन हे व्यवसायाने नावाडी होते. रामेश्वरात असणा-या मुऱ्सलमान आणि हिंदू कुटुंबमुळे त्यांची जडणघडण राष्ट्रभक्तीला पोषक झाली. देशप्रेम त्यांच्यातून ओतप्रत वाहत होते. त्यांच्या वडिलांची व पक्षी लक्षणशास्त्री यांच्या अतूट मैत्रीमुळे लहानपणापासूनच त्यांच्या मनात राष्ट्रभक्तीची बीजे रुजली गेली. त्यांच्या बाल्यावस्थेत समसूझीन या दूरच्या भावाचा त्यांच्यावर विशेष प्रभाव होता. रामेश्वर मधील वर्तमानपत्राचा तो वितरक होता. त्यामुळे कलाम यांना वाचप्पाची गोडी लागण्याचे हे प्रभावी माध्यम होते. चिंचोके विकणे, वर्तमानपत्र वाटणे या गोर्खीमुळे बालपणापासूनच त्यांना कष्टच्या कमाईचे महत्व समजले. कलाम यांच्या सुसंस्कारित घराबोरेबरच त्यांच्या आजूबाजूचे असणारे वातावरण त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची जडणघडण होण्यास महत्वपूर्ण ठरले.

जीवनातील सगळे दिवस सारखे नसतात. आयुष्यात संयम हा खुप महत्वाचा असतो हे सांगताना ते म्हणतात, येणा-या सर्व दिवसांसाठी तयारीत रहा, त्यांना सारखेच सामरो जा. जेव्हा ऐरण होशील तेव्हा घाव सोस अनब हातोडा होशील तेव्हा घाव घाल

या त्यांच्या

हराताल तळा याव ताता जाणि हराताल तळा याव याल या राख्या
ओळी वाचकांना प्रेरणा देऊन जातात. त्यामुळे हे आत्मचिन्ता तरुणांना एक मर्दार्थक दीपस्तंभ ठरेल अशी खात्री वाटते. आयुष्टात दृढ इच्छाशक्ती असेल तर आपल्या मनातली गोष्ट आपल्याला मिळतेच हे सांगताना ते म्हणतात, हवाई दलाची मुलाखत दिल्यानंतर जेव्हा मला नाकारण्यात आले, तेव्हा त्यांचे गुरु स्वामी शिवानंद त्यांना म्हणाले, हृदयापासून आत्म्यापासून एखादी इच्छा उत्पन्न झाली असेल, ती जर तीव्र आणि पवित्र असेल, तिचा मनाला ध्यास लागला असेल तर अशी इच्छा ही पूर्ण होतेच. काळाच्या पोटाट काय डडले आहे हे कुणालाही माहीत नसते. हवाई दलात नाकारल्यामुळे नियतीने अधिक चांगले काहीतरी आपल्यासाठी योजले असेल पण त्याचा आपण शोध घेतला पाहिजे. नियतीने मुद्दामच अडचणी आणून तुळा रोखला ते तुळ्या नशिबात आहे ते देण्यासाठी. असा मोलाचा सल्ला त्यांच्या गुरुंनी त्यावेळी त्यांना दिला व संयम ठेवायला सांगितले. प्रोफेसर सुधाकर हे कलाम यांच्या पेलोड तयार करायचा प्रयोगशाळेतील सहकारी होते. एका उड्डाणासाठी ते सोडियम आणि र्थार्माईडचे मिश्रण सावकाश योग्य त्या जागी भरत होते. हवेत उज्जा असल्याने सुधाकर यांच्या कपाळावरचा घामाचा एक थेंब त्या मिश्रणावर पडला अनब अचानक स्पोट झाला. तेव्हा क्षणार्धात खोलीने पेठ घेतला तेव्हा सुधाकर यांनी प्रसंगावधान राखून आपल्या दोन्ही मुरुंनी प्रहार करत खिडकीची काच फोडली आणि कलम यांना खिडकीबाबौरे फेकून देत स्वतःी उडी घेतली. त्यांची रक्ताळेली हात पाहून कलाम भारावून गेले. हा प्रसंग वाचल्यानंतर शास्त्रज्ञाचे कामही किंतु जोखमेचे असते याची प्रथिती येते. संरक्षण मंत्री श्री. आर. वैंकटरमण यांना एका प्रकल्पाचा आराखडा सादर करण्यासाठी कलाम त्यांच्याकडे गेले असता त्यांना अचानक भावाच्या मुलुंचे म्हणजे जमिलाचे लग्र त्याच दिवशी असल्याचे आठवले. पण तेव्हा खूप उशीर झाला होता. कारण मद्रासचे विमान पकडून संध्याकाळी तिथे पोचले असते तरी मद्रास आणि मदुराई मध्ये विमानसेवा उपलब्ध नव्हती. तेथून रेल्वेने ते पोंहोचू शकाणार नव्हते. त्यामुळे त्यांच्या मनात कालवा कालव होत होती. आपण तिच्या लग्रात पोचू न शकल्याची खंत त्यांना वाटत होती. अशा अवस्थेतच त्यांनी संरक्षण मंत्री वैंकटरमण यांना प्रकल्पाचा आराखडा सादर कला व तो त्यांनी मंजुरीही केला. सर्वांचा आनंद गगनात मावत नव्हता. अशा वेळी त्यांना इतरांकडून कलाप याच्या घरी लग्र असल्याचे सप्पजले. तेव्हा त्यांनी मद्रास ते मदुराई त्यांना हेलिकॉप्टरने नेण्याची व्यवस्था केली. तेव्हा ते लग्राला वेळेत पोहचू शकले. या उदाहरणावरून शास्त्रज्ञ धेयाने किंतु पछाडलेले असतात व राष्ट्राच्या उत्तीर्णासाठी ते किंती समर्पण करतात हे यावरून लक्षात येते. कलाम यांना नेहमी पाठिंडा देणारे त्यांचे मेहुणे अचानक गेले. ज्या बहिणीने त्यांच्या शिक्षणासाठी बांगड्या व अंगट्या गहण ठेवल्या होत्या. ती बहीण आता विधवा झाली होती. तिचे लहान लेकरू पोरके जाले होते. त्या धक्क्याने काही काळातच वडीलही गेले. तेव्हा आई एकाकी पडली. त्यांच्या आईला त्यांच्यापाशी येता येत नव्हते आणि कलाम यांना गावाला तिच्याजवळ राहता येत नव्हते. आशा दुधा मनस्थितीत

पारध समाजाच्या व्यथा मांडणारे नाटक : पारध

६३ वी महाराष्ट्र राज्य होशी मराठी नाट्य स्पर्धेतील दिनांक ०५/१२/२०२४ रोजी बजाज आंटो कला आणि क्रीडा विभाग वाळूज निर्मित ,अरविंद लिमये लिखित व बबन राऊत दिघदर्शित पारथ हे दोन अंकी मराठी नाटक सादर झाले.

पारथ्य या शब्दाचा अर्थ पारधी असा होऊ शकतो. नाटकाचे कथानक हे पारथी समजावर आधारित होते. ज्या समाजाकडे पोलीस व इतर लोक गुन्हेगार, चोर, दरोडेखोर म्हणून बघतात त्या समाजाची कथा व व्यथा या नाटकात मांडण्यात आली. एका आमदाराच्या नातेवार्इकांच्या घरी चोरी हो. चोर पकडण्यासाठी पोलिसांवर दबाव असतोपरंतु खेरे गुन्हेगार पोलिसांना सापडत नाही म्हणून पोलीस चोर सोडून संन्यासाला फाशी देणे. या म्हणीप्रमाणे पोलीस एका निरापराध पारथी तरुणाला व त्याच्या आजोबला जेलमध्ये टाकतात. त्याला सोडवण्यासाठी त्याची बायको येते, तर तिच्यावर अत्याचार करतात. पारथी महिलांना अतिशय वाईट

वागणुक दिलो जाते, याबाबत ती महिला
तक्रार करते तर ती तक्रार मागे घेण्यासाठी
तिच्यावर दबाव आणला जातो. तू तक्रार
मागे घेतली तर तूऱ्या नव-याता व
सार्सयाला सोडून देऊ असे सांगतात. ती
बिचारी पोलिसांवर विश्वास ठेवून तक्रार
मागे घेते तिचा नवरा व सासरा घरी येतात
पण पुन्हा पोलीस त्यांना घेऊन जातात व
त्यांना जीवे मारतात. नाटकाचे कथानक
अतिशय गंभीर असल्याने प्रेक्षकांना भावूक
करून टाकणारे होते. जयश्री या पात्राच्या
अभिनयाने प्रेक्षकांच्या डोळ्यातून पाणी
काढले खरोखरच जयश्री या पात्राचा
अभिनय खूप उत्तम होता. परंतु नाटकात
काही चुकाही पाहायला मिळाल्या जसे
की, एखादे पात्र रंगमंचावरून वरून
बाहेर गेल्यानंतर प्रेक्षकांना दिसायला
नको. परंतु नाटकातील नेपथ्य मध्ये
लावलेल्या झोपड्यातून बाहेर गेलेले पात्र
प्रेक्षकांना दिसत होते. रंगमंचावर प्रवेश
घेताना काही पात्रांनी घाई केली किंवा
चुकीचे प्रवेश घेतले असे निर्दर्शनास

आले. एका अकात, एक प्रवेश सपला की दुसरा प्रवेश चालू होण्यासाठी काही सेकंद रंगमंचावर अंधार असावा, परंतु अनेकदा अंधार हा जास्त वेळ राहिला. नाटकात काही पात्रांनी शिवीगाळ पण केली अपशब्द वापरले ते टाळणे दिदरशकाला शक्य होते. नाटकाचे नेपथ्य उत्तरीता संतापात आवे रंगाला ते वेशभूषा नाटकाला साजेशी हातो. प्रकाश योजना सांभाळण्यात यश आलेले दिसले नाही, सादरीकरण उत्तम झाले. नाटकाचे कथानक व सादरीकरण उत्तम असल्याने प्रेक्षकांना नाटक भावले.

उत्तमरात्या माडण्यात आले, रगभूषा च छ्रपती संभाजीनगर

ग्रामीण कवी श्रीराम घडे यांची भारतीय साहित्य व सांस्कृतिक मंचाच्या महाराष्ट्र राज्य समन्वयक पदी निवड

प्रातनाध – भारत कावयतक ग्रामाण हास्य
कवी म्हणून प्रसिद्ध असणारे ग्रामीण कवी
श्रीराम विध्यासागर घडे यांची भारतीय
साहित्य व सांस्कृतिक मंचाच्या *भारतीय
साहित्य व सांस्कृतिक मंच च्या 'महाराष्ट्र
राज्य समन्वयक' पटी नुकतीच
निवडकरण्यात आली आहे. सविस्तर वृत्त
असे की, काव्यक्षेत्राची तसेच शेती मातीची
जाण असणारे, शेतकरी पुत्र ग्रामीण भागा –
तून शहरात नोकरीच्या निमित्ताने शहरात
येऊन आपला सांस्कृतिक वसा आणि

शेतक-याचा व्यथा माडण-
रे, एकदम सोप्या शब्दात सर्वांना
आपलेसे करणारे आणि आपल्या
काव्यातून श्रोत्यांना खळखळ-
नू हसवणारे ग्रामीण हास्य कवी
अशी महाराष्ट्र भर ओळख निर्माण
करणारे ग्रामीण कवी, गीतक-
र, निर्माता अशा अनेक भूमिका
निभावणारे तसेच स्वतः च्या
आणि कवी आणि कवयित्री यांच्या
कवितेला संगीत बद्ध करून सव-

त्याचा भारताय साहित्य व सांस्कृतिक मंच
च्या 'महाराष्ट्र राज्य समन्वयक' पदी निवड
झाल्याबद्दल श्री. श्रीराम घेंडे यांचे मनपूर्वक
अभिनंदन भारतीय साहित्य व सांस्कृतिक
मंच च्या 'महाराष्ट्र राज्य समन्वयक' पदी
निवड नुकतीच निवड करण्यात आली
आहे. या निवडीबद्दल संघटनेचे अध्यक्ष
मा. विशाल सिरसट, उपाध्यक्ष विजय
जायभाये, कार्याधिकारी शिल्पा मुसळे, राष्ट्र
पीय सचिव बारकू आघाव, सहसचिव योगेश
हरणे आदीसह अनेकांनी अभिनंदन केले.

जिल्हास्तरीय दिव्यांग क्रीडा महोत्सव

पावले / प्रतापाया जगन्नराइडिंटेल रोजा जगातीकरणद्याना
दिन साजरा करण्यात येते. दिनांक ०३ / १२ / २०२४ रोजी
दिव्यांग दिनावे औचित्य साधून समाज कल्याण विभाग रायगड
अलिबाग व डॉ. नंदकुमार मारुती जाधव फाउंडेशन संचालित
बौद्धिकब अक्षम मुलांची विशेष शाळा यांच्या संयुक्त विद्याने
जिल्हास्तरीय दिव्यांग क्रीडा स्पर्धाचे आयोजन केले होते. या
क्रीडा स्पर्धेच्या माध्यमातून दिव्यांगाना प्रोत्साहन मिळावे व
विद्यार्थ्यांमधील क्रीडा गुणांना वाव मिळावा याकरता दिव्यांगांच्या
क्रीडा स्पर्धाचे आयोजन केले होते. जिल्हास्तरीय क्रीडा स्पर्धा
पनवेल मधील बाढिया क्रीडांगणात मोठ्या उत्साहात पार पडल्या
.या क्रीडा स्पर्धेत जिल्हातील १६ विशेष शाळांनी सहभाग
घेतला होता.या क्रीडा स्पर्धेत वयोगटानुसार धावणे, गोळा फेक
,सॉफ्टबॉल थो, उभे राहून लांब उडी, लांब उडी बादलीत बॉल
टाकने, २५ मीटर चालणे या स्पर्धा बौद्धिकअक्षम, कर्णबद्धिर
,बहुविकलांग या प्रवामिध्ये घेण्यात आल्या. या कार्यक्रमास
रायगड जिल्हा परिषदेचे अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी
श्री. सत्यजित बडे साहेब यांनी उपस्थित राहून कार्यक्रमाची
शोभा वाढविली.जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी श्री. श्यामराव
कदम साहेब ,सहाय्यक सहाय्यार दिव्यांग कल्याण कक्ष रा.जि. प
अलिबाग श्री. साईनाथ पवार साहेब, समाज कल्याण कार्यालयीन
अधीक्षक सौ. अंजली मंत्री मॅडम, प्रशासन अधिकारी दिव्यांग
शाखा रा.जि.प अलिबाग श्री. प्रशांत काळे साहेब, सहाय्यक
लेखा अधिकारी समाज कल्याण विभाग रा.जि.प अलिबाग चे
श्री.अमित शेवाळे, प्राचार्य के.आ.बाढिया विद्यालय तथा अध्यक्ष
जिल्हा मुख्याध्यापक संघ श्री. बी.एस.माळी सर, गटविकास
अधीक्षक पंचायत समिती, पनवेल चे श्री. समीर वाटारकर
साहेब, मुख्याध्यापक आगरी शिक्षण संस्था तथा म.रा माध्यमि

क व उच्च माध्यमिक शिक्षण मडळ च श्री.पकज भगत साहब,
व्यवस्थापकीय विश्वस्त डॉ. नंदकुमार मारुती जाधव फाउंडेशन
चे डॉ.नंदकुमार मारुती जाधव साहेब, डॉ.नं. मा .जाधवबाबा
फाउंडेशनचे श्री. सुरेश जाधव साहेब, डॉ.नंदकुमार मारुती जाधव
फाउंडेशनचे खजिनदार श्री. अतुल वाणी साहेब , डॉ. नंदकुमार
मारुती जाधव शाळेच्या मुख्याध्यापिका सौ.श्रेया जाधव यांच्या
व इतर मान्यवरांच्या तसेच सर्व शाळांचे दस्टी व मुख्याध्यापिका
यांच्या उपस्थितीत क्रीडा स्पर्धाचे उद्घाटन मशाल प्रज्वलित
करून करण्यात आले.प्रमुख पाहुण्यांच्या उपस्थितीत धावणे
या स्पर्धेला झेंडा दाखवून क्रीडा महोत्सवात सुरुवात केली
यानंतर दीप प्रज्वलन करून सर्व पाहुण्यांनी क्रीडा स्पर्धेच्या
सोहळ्याचे उद्घाटन केले.उपस्थित मान्यवरांचे शाल,श्रीफळ
सन्मान चिन्ह व पुष्पगुच्छ देऊन आयोजकांनी स्वागत केले.डॉ.

नंदकुमार मारुती जाधव फाउंडेशन चे व्यवस्थापकांक्या विश्वस्त
श्री. नंदकुमार जाधव साहेब यांनी प्रास्ताविकामध्ये कार्यक्रमाचे
स्वरूप, उद्देश सांगत या सोहऱ्या मागची आयोजकांची भूमि
का मांडली. त्यानंतर अतिरिक्त मुख्य अधिकारी रा.जि.प चे
श्री.सत्यजित बडे साहेब यांनी क्रीडा महोत्सवास शुभेच्छा देत
डॉ. नंदकुमार मारुती जाधव फाउंडेशनच्या सुंदर आयोजनाचे
कौतुक केले. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी डॉक्टर शामराव
कदम साहेबांनी ही क्रीडा महोत्सवात शुभेच्छा दिल्या. सर्वांचे
स्वागत करीत सुंदर आयोजनासाठी डॉ.न.मा जाधव फाउंडेशनचे
कौतुक केले. सहाय्यक सल्लागार दिव्यांग कल्याण कक्ष रा.जि.प
अलिबागची चे श्री.साईनाथ पवार साहेब यांनी क्रीडा स्पर्धे
साठी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करून शुभेच्छा दिल्या. त्यानंतर
दिवसभर दिव्यांग प्रवागातील विविध वयोगटातील स्पर्धा मोठा
उत्साहात पार पडल्या. दुपार सत्रात युनिटी स्मॉल फायनान्स
बँक प्लॉनिंग अँड स्टॅर्टअप्च्या मैनेजर विणा सदापुढुले मँडम व
त्यांच्या सहकर्यांचे स्वागत करण्यात आले. बंठिया, महात्मा
व कैएलई विद्यालय च्या क्रीडा शिक्षकांनी पंच म्हणून अतिशय
चांगल्या प्रकारे क्रीडा स्पर्धाचे काम पाहिले. स्पर्धेत विजयी
विद्यार्थ्यांना अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांक देण्यात
आहे. विजेत्यांना ट्रॉफी व सर्टिफिकेट देऊन गौरविण्यात आले
. या कार्यक्रमात नाश्ता, सरबत, जेवण वैद्यकीय सेवा याचे
व्यवस्थित आयोजन करण्यात आले होते. संपूर्ण कार्यक्रमात
दिव्यांग विद्यार्थ्यांची संपूर्ण काळजी घेण्यात आली. राष्ट्रीयात ने
क्रीडा महोत्सवाची सांगत झाली. समजकल्याण विभाग रायगड
व डॉ. नंदकुमार मारुती जाधव फाउंडेशन. त्यांच्या संयुक्त
विद्यमाने घेण्यात आलेल्या जिल्हास्तरीय क्रीडा स्पर्धेच्या यशस्वी
आयोजनाचे समाजातील सर्व स्तरातून कौतुक करण्यात आहे.

રાઠ બંદ : રિટાફણી તેવટેચ જબાબદાર

नुकताच एका कामानिमित्त
गावातील माझ्या बाबांच्या महानगर
पालिकेच्या सरकारी शाळेत गेलो
होतो. शनिवार असल्याकारणाने
मुलांची शाळा सकाळची होती
आणि शाळेतील क्रीडांगणावर
त्यांची पि.टी. सुरु होती. पि.टी.
संपली व मुले वर्गात जाऊ लागली.
मी माझे काम ज्या शिक्षकाशी
होते त्या शिक्षकांकडे गेलो परंतु
मुख्यद्यापिकाच न आल्यामुळे म
झे काम थांबले होते. त्या वेळात
मी थोडे शाळेचे व मुलांचे निरीक्षण
करतच होतो, की एक मुलगा
शाळा सुरु होऊनही शाळेतल्या
आत असलेल्या दुचाकी वर
बसला कदाचित त्याचीच असेल
ती आणि गेटच्या बाहेर गेला.
नववी दहावी मध्ये असेल तो. मी
तिथे उपस्थित असलेल्या प्राथमि
कच्या शिक्षकांना प्रश्न केला की

हा मुलगा शाळा सुरु असतानाही
गाडी बाहेर घेऊन कसा गेला, तर
अगोदर त्यांनी दुर्लक्षण केले, पण
परत एकदा विचारल्यावर असे
सांगण्यात आले की झऱ्तो मुलगा
हायस्कूलचा आहे, त्याना आम्ही
काही बोलू शकत नाहीझ त्यावर
मी त्यांना काही बोललो नाही परंतु
माझ्या मनात सतत एकच प्रश्न येते
होता की या शाळेत काही शिस्त
आहे की नाही? शिक्षक खरच
मुलांकडे लक्ष देतात..? प्राथमिक
शिक्षक आहे म्हणून काय झालं
तो तुमच्याच शाळेतील विद्यार्थी
तुम्ही त्याला काही का बोलू
शकत नाही. त्याच्या शिक्षकांकडे
आणि पालकांना याबाबत का सांगू
शकत नाही. जवळजवळ मला तिथे
जाऊन दीडे ते दोन तास झाले तरी
मुख्याध्यापिका अजूनही आल्या
नव्हत्या. मी सहजच त्या मँडमला

प्रश्न केला की, झासाडेसातची शाळ
असूनही आता नऊ वाजत आहेत
तर या मंडम अजून कशा काय
आल्या नाहीत. ह्यांनी सरळ
उत्तर दिले की, झात्यांना काहीं
काम आले असेलहू. हे ऐकून
माझे मन सतत मला विचारत
होते की म्हणूनच पालक आपल्या
मुलांना जिल्हा परिषदेच्या शाळेत
टाकत नसेल, म्हणून सरकारी शाळ
आज बंद होत असतील, कदाचित
याच कारणामुळे जिल्हा परिषदेच्या
शाळेतील मुलांची संख्या कमी होत
असेल...?

त्या मँडमशी बोलता बोलता कळले
की त्या शाळेत प्राथमिक ला फत्ते
दोनच शिक्षक आहेत वर्ग आहे चाचा
आणि शिक्षक फक्त दोनच आणि वर्तमान
नपत्रात वाचलेली ही शाळेविषयार्थी
बातमी आज प्रत्यक्ष डोळ्यासमोर मंडल
अनुभवत होतो. या सरकारची चूळवार
आहे हे तर मान्यच आहे. परंतु फत्ते
सरकारला दोष देऊन कसे चालाणा
आहे. तेव्हा माझ्या मनात दोनच प्रश्ना
तो मुलगा गाडी घेऊन गेला कसा
आणि मुख्याध्यापिका मँडमला एवढा
उशीर का झाला? जर तुम्हाला
माहिती आहे की आपण फक्त दोघीचा
शिक्षिका आहोत तर वेळेवर येऊन वग
सांभाळण्यावर आणि विद्यार्थ्यांच्या
शिकवणी कडे लक्ष द्यायला हवे असेही
मला तरी वाटते.
अर्थात तासांनी मला पुन्हा कार्यालयात
बोलवण्यात आले आणि सांगितलेले
की झाज तुमचे काम होऊ शकतले
नाही झु हे ऐकताच पायातली आग

मस्तकात गेली. ठीक आहे येवढये
वेळ थांबूनही माझं काम नाही झात
पण आता मात्र माझ्या मनातले स
प्रश्न थोड्या रागानेच बाहेर पडू लागत
आणि थोड्या मोट्या आवाजात
विचारले की मँडम तुमचा शाळेच
येण्याचा वेळ काय? त्यावर ते
म्हणाले, झूतम्हाला त्याच्याशी काय
हे ऐकल्यावर तर हे फक्त पगारासाठे
येतात की काय असेच वाटले!
माझ्या मते शिक्षक हे समाजातीत
सर्वांत महत्वाच पात्र आहे. जर
त्याला दोन पैसे कमी भेटले
तरी चालेल परंतु त्याने त्याच
काम प्रामाणिकपणे केले पाहिजे
जर शिक्षकच उशिरा येणार ता
विद्यार्थी तरी कुठे वेळेवर येणा
आहेत. शिक्षकासाठी शिकवण है
फक्त एक नोकरी नसून ते त्याच
कर्तव्य आहे. शिक्षकांकडून होणारे

कुठलीही छोटी चूक ही संपूर्ण पिढीला हानी पोहोचवू शकते. सरकार सरकारी शाळेत मोफत आहार तर देतय, वही पुस्तका तर देतेय, पण शिक्षणाच काय...? कदाचित याच कारणामुळे आज मराठी शाळा बंद होण्याच्या वाटेवर चालल्या आहेत, याचमुळे सरकारी शाळेतील विद्यार्थ्यांची पटसंख्या कमी होत आहे. आणि म्हणूनच पालकांचा सरकारी शाळेवरील विश्वास तुटलेला दिसतोय. यामध्ये फक्त सरकार जबाबदार नाही तर सरकारी शिक्षकही तेवढेच जबाबदार आहेत.

लेखक: वंश कांता संजय काले
(नागपूर) ८७६७८७०८२९

महाराष्ट्रातील या भागांमध्ये पाऊस, रोतकच्यावर संकट, पुन्हा ठंडी कधीपासून सुरु होणार?

महाराष्ट्रात सध्याच्या अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान झाले आहे.

प्रतिनिधि
महाराष्ट्रात सध्या दिवाळी सुरु आहे. पण हिवाळ्यातील अनेक ठिकाणी पाऊस पडल्याने शेतक-यांचे मोठे नुकसान होताना दिसत आहे. राज्यातील काही भागांमध्ये अचानक वावसाची हजेरी लावली आहे. तसेच काही भागांमध्ये ढगाळ वातावरण आहे. त्यामुळे गरमी देखील वाढली आहे. सर्वसामान्य नागरिकांना या गरमीपासून आणि अवकाळी पावसापासून कधी मुक्ती मिळेल? याबाबत आम्ही माहीती जाणन घेण्याचा प्रयत्न केला आहे. पुणे हवामान विभागाचे प्रमुख के. एस. होसार्फीकर यांनी सध्याच्या हवामानावर महत्वाची प्रतिक्रिया दिली आहे. झऱ्यांगली, सातारा, कोल्हापूर, लातूर, उस्मानाबाद

जिल्हांमध्ये हलक्या पावसाची शक्यता आहे. काल नाशिकमध्ये ३१ मिलिमीटर पाऊस पडला. गेल्या तीन-चार दिवसात सहा ते सात डिग्री तापमान वाढले. वा-याची दिशा

छत्रपती संभाजीनगरमध्येही पाऊस

छत्रपती संभाजीनगर शहरासह ग्रामीण भागात ढगाळ वातावरण आहे. तसेच काही ठिकाणी अचानक पाऊस पडला. या पावसामुळे तुरीसह कांदा रोप आणि अन्य पिकांचे नुकसान होण्याची शक्यता आहे. यामुळे शेतकरी चिंतेत आहे. तसेच नुकसानग्रस्त भागातील शेतक-यांना सरकारकडून मदत केली जाईल, अशी आशा शेतक-यांकडून व्यक्त केली जात आहे.

बदली आहे. त्यामुळे किमान तापमानात वाढ झाली आहे. आताची परिस्थिती आहे तशी परिस्थिती पुढील तीन ते चार दिवस अशीच राहणार असल्याची शक्यता आहे. पुढील आठवड्यापासून पुन्हा एकदा थंडीला

सुरुवात होईलह्य, अशी महत्वाची माहिती के. एस. होसार्फीकर यांनी दिली. दरम्यान, राज्यात कालपासून आतापर्यंत कुठे आणि किती पाऊस पडला ते देखील जाणून घेऊयात.

RBI कडून रोतक-यांना गुड न्यूज ! नवीन धोरणामुळे रोतक-याना मोठा आर्थिक फायदा मिळणार

भारतीय रिझर्व बँकेकडून शेतक-यांना मोठा दिलासा देण्यात आला आहे. नवीन धोरणाचा विशेषत: लहान शेतक-यांना याचा मोठा आर्थिक फायदा मिळणार मुंबई : वृत्तांत भारतीय रिझर्व बँकेकडून शेतक-यांना मोठा दिलासा देण्यात आला आहे. शेतक-यांसाठी तारणमुक्त कर्जाची मर्यादा वाढवली असून शेतकरी तारणमुक्त कर्ज मर्यादा २ लाख रुपये करण्यात आली आहे. याआधी शेतकरी तारणमुक्त कर्ज मर्यादा १.६ लाख इतकी होती ती आता वाढवून २ लाख रुपये करण्यात आली आहे. यामुळे विशेषत: लहान शेतक-यांना याचा मोठा आर्थिक फायदा मिळणार आहे. या घोषणेचा स्पष्ट अर्थ असा आहे की आता शेतक-यांना २ लाख रुपयांपर्यंतच्या कर्जसाठी कोणतेही तारण घ्यावे लागणार

नाही. पूर्वी ही मर्यादा १.६ लाख रुपये होती, म्हणेच कोणतेही तारण न देता, शेतकरी केवळ १.६ लाख रुपये ठेवता आहे. याचाची मर्यादा आता २ लाख रुपये झाली आहे. यारवर्ती ठिकाण गव्हर्नर शेतकीकांत दास यांनी दिलेल्या माहीतीनुसार सलग ११ व्याजदरात कोणताही बदल केलेला नाही. आर्खीआयचे रेपो दर, सीआरआर दर कायम ठेवले. धोरणाबाबत एमपीसीची मतस्थक भूमिका कायम ठेवली आहे. RBI-ने रेपो दर ६.५०%, स्थायी ठेव स्थाया दर ६.२५% आणि सीमांत स्थायी सुविधा दर ६.१५% वर कायम ठेवला आहे. रेपो दर म्हणजे कोणत्याही देशाची मध्यवर्ती बँक ज्या दराने व्यापारी बँकांना कर्ज देते. जेव्हा बँकांकड किंवितीची कमतरता असते, तेव्हा ते यांची बँकेकडून पैसे घेऊ शकतात. या पैशाश्वर रेपो दर लावला जातो. रेपो दराच्या मदतीने, एमपीसी महागाई नियंत्रित

करते. जेव्हा त्याला महागाई नियंत्रित करायची असते. त्याच वेळी, जेव्हा बाजारात अधिक पैसे इंजेक्ट करण्याची आणि आर्थिक वाईस समर्थन देण्याची आशयकता असते, तेव्हा रेपो दर कमी केला जातो. तसेच बँकांसाठी CRR ४.५% पर्यंत कमी बँकांसाठी CRR ४.५% वरून ४% पर्यंत कमी केला. CRR ०.५०% ने कमी झाला. १.६ लाख कोटी रुपयांची अतिरिक्त रोख प्रणालीमध्ये येव्हेल. गव्हर्नर पुढे म्हणाले की, भारताचा जागतिक व्यापार मजबूत झाला आहे आणि खंड वाढला आहे. आर्खीआयचे मुख्य काम महागाईवर नियंत्रण ठेण्या हो आहे. किंमतीच्या स्प्रिटेबरोरवरच वाढवून महत्वाची आहे. अर्थव्यवस्थेतील पुनरापासून सुरुच - Q2FY25 जीडीपी वाढ अपेक्षेपेक्षा खूपच कमी होती. Q3FY25 त्रिक्षेत्र वाढाचा अंदाज ७.४% वरून ६.८% पर्यंत कमी झाल्यानंतर पुनरापासून चालू आहे.

पाटोघात सामुहिक अभिवादन करत महापरिनिवारण दिन साजरा

पाटोदा प्रतिनिधि:-पाटोदा शहरातील भारतरत्न डॉ बाबासाहेब आंबेडकर चौकात महामानव भारतीय राज्यघटनेचे शित्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या ६८ व्या महापरिनिवारण दिनाचे औचित्य साधून दरवर्षीप्रमाणे याही वर्षी तालुक्यातील डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विचाराचे अनुयायी यांच्या वर्तीने सहा डिसेंबर रोजी सकाळी दहा वाजण्याच्या सुमारास सामुहिक अभिवादन करण्यात आले. प्रथमता पाटोदा पोलीस निरीक्षक जाधव साहेब व अंडहोकेट सचिव जावळे यांच्या हस्ते दिप प्रज्वलन करण्यात आले यांनंतर भारतरत्न डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांनी समाजासाठी केलेल्या अमुल्य योगदानाचे स्मरण करण्यात आले. यांनंतर बौद्ध वंदना करून कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली. यावेळी राजकीय, सामाजिक, शैक्षणिक, डॉक्टर, पत्रकार तसेच विधि क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित होते..

शिवाजी राजे लक्ष्मणराव भोर यांना राज्यस्तरीय ज्ञानसिंधु समाज रत्न पुरस्कार २०२४ जाहीर

येथील कलाव्यासंगी, राजकीय, सामाजिक, समाजसेवक आर्थ्यात ते राजकारणाशी निगडीत असलेले शिवसेना नाशिक जिल्हात उपरामुख ६ एकान्थराव शिंदे गेट ५ मा. श्री शिवाजीराव राजकीय, सामाजिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक धार्मिक तसेच कवी, लेखक, संपादक, उत्तम विद्युत शेतकील मान्यवरांन मधून बोटार मोजता येतील एस. बुविंध पुरस्कार प्रदान करण्यात येतात. २०२४ चा सामाजिक शेतकीला, राज्यस्तरीय ज्ञानसिंधु समाज रत्न पुरस्कार नाशिक

शिवाजीराव राजे भोर हे मितभारी, मुद स्वःभावाचे, सेवाकार्य तप्पर, दूसर्या चैव-यावर नेहमीच स्मितहास्य निर्माण करणारे, आपां व आपला समाज त्याच बरोबर, अठवा पापा जाती, बारा बलुतेदार, तेरा अलुतेदार, नव्हे नव्हे व्यापारी मापारी ते सांस्कृतिक, साहित्यिक, अध्यात्मिक अशा सर्वच क्षेत्रात त्याचा वावर आहे. यापूर्वी त्यांचे अनेक म

न सन्मान सोहळे झाले आहेत. सदर्चा पुरस्कार शिवसेना उपनेता तथा मा. उपमहापौर नाशिक म. न. पा. मा. पदाकर मोराडे सिकाळ वृत्त पत्र सम दाय ५ मा. आ. सुरूस आणा काढे नांदगाव, मा. बाबासाहेब भूर्ण अशोक स्तंभ नाशिक, येथे विविध मार्याद्यवाच्या उपस्थितीत काव्य संभेलनात, समान वूर्क प्रदान करण्यात आलेल्या पुरस्कारचे सर्वच क्षेत्रातून अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे. त्यांना जाहीर करण्यात आलेल्या पुरस्कारचे देवस्थान अध्यक्ष गंगाकाठ पंचवटी नाशिक, डॉ. बापूसो, संभाजीराव पारे, मा. ना. श्री दादाजी भूसे साहेब, पालक मंत्री नाशिक जिल्हा, मा. खा. नाशिक श्री हंसत आपा गोडसे, मा. आ. अंड. एन. जी. गायकवाड, डॉ. अंबेडकर, शाहीर मनोहर पवार यांनी मार्गदर्शन केले आहे.

शिवसेना उपनेता तथा मा. उपमहापौर नाशिक म. न. पा. मा. पदाकर मोराडे सिकाळ वृत्त पत्र सम दाय ५ मा. आ. सुरूस आणा काढे नांदगाव, मा. बाबासाहेब भूर्ण अशोक स्तंभ नाशिक, येथे विविध मार्याद्यवाच्या उपस्थितीत काव्य संभेलनात, समान वूर्क प्रदान करण्यात आलेल्या पुरस्कारचे देवस्थान अध्यक्ष गंगाकाठ अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे. विवेषेत: मा. ना. श्री दादाजी भूसे साहेब, पालक मंत्री नाशिक जिल्हा, मा. खा. नाशिक श्री हंसत आपा गोडसे, मा. आ. अंड. एन. जी. गायकवाड, डॉ. अंबेडकर, शाहीर मनोहर पवार यांनी मार्गदर्शन केले आहे.

बुलडाणा : क्रीडा व युवक सेवा संचालनालालां अंतर्गत जिल्हा क्रीडा अधिकारी कार्यालय व नेहरू युवा केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यम ने तथा एन एस विभागाच्या जिल्हा संस्कृतीच्या युवांनी सहभाग नोंदविला . त्यात वाढक - प्रणव डॉगेरदिवे, हरिओम गावंडे, श्रीराम गावंडे, तसेच लोकांतील गायिका, कु. स्नेहल पवार, वंशिता तायडे, आरती घोडके, कुमुद पवार, दुर्वताई म्हस्के, योगिता पवार, वाढक, श्रीराम गावंडे, आणि शिवचरण वरपर यांनी सहभाग नोंदविला . रोख रक्म आणि प्रशस्ती सहभाग पत्र आणि मेमेटो देवून ग्रृपला उपस्थित मान्यवर व परिक्षण यांचे हस्ते सन्मानित करण्यात आले. यावेळी यांनी जिल्हास्तरीय महोत्सवात विभाग स्तरावर सहभाग नोंदविला . त्यात वाढक - प्रणव डॉगेरदिवे, हरिओम गावंडे, श्रीराम गावंडे, तसेच लोकांतील गायिका, कु. स्नेहल पवार, वंशिता तायडे, आरती घोडके, कुमुद पवार, दुर्वताई म्हस्के, योगिता पवार, वाढक, श्रीराम गावंडे, आणि शिवचरण वरपर यांनी सहभ